

М

еја интервју

СТОЈАНЧЕ АНГЕЛОВ, ПОРАНЕШЕН ПОЛИЦИСКИ ГЕНЕРАЛ-МАЈОР

ЗА

Господине Ангелов, во државава секојдневно се случуваат парадокси, па наспроти инсистирањето на ДУИ да се донесе закон за пензии за припадниците на ОНА, Вие кои ја браневте татковината треба да ја вратите отштетата која државата ви ја исплати за повредите стекнати во 2001 г. Образложението на Врховниот суд е дека парите ви биле исплатени според погрешен Закон (Закон за облигациони односи) наместо според Законот за посебните права на припадниците на безбедносните сили...

АНГЕЛОВ: Ваков парадокс во кој оние кои со оружје се кренаа против државата сега бараат пензии од истата таа држава, затоа што се бореле против неа, нема никаде во светот! Наспроти тоа, семејствата на оние кои ги дадоа своите животи бранејќи ја татковината, како и оние кои беа ранети или повредени, не добија никаков надомест на нематеријална штета. Затоа беа принудени да поднесат тужби против својата држава за да го остварат ова елементарно право. Основните судови донесоа околу 300 пресуди во корист на воените инвалиди и семејствата на загинатите. Овие пресуди ги донесоа околу 240 основни судии. Околу 60 апелациони судии ги потврдија тие пресуди. Без ниту еден исклучок. Сè до јануари 2006 година, кога Судскиот совет на Врховниот суд на РМ во состав: Сабит Кранли-претседател, Сафет Алиу, Вера Коцо, Владимир Бабунски и Мирјана Андреева-членови на Советот, донесе пресуда против семејствата на загинатите и на воените инвалиди! Зачудувачка е изјавата од Врховниот суд, дадена пред неколку дена, дека не станувало збор за неодговорно или за несовесно работење на судиите, туку тие го погрешиле законот според кој пресудиле! Погрешиле само 300 основни и апелациони судии! А тие петмина, па нека се и врховни, биле во право!

Целосно е неодржливо образложението на Врховниот суд дека со Законот за посебните права на припадниците на безбедносните сили се регулирани правата на воените инвалиди и на семејствата на загинатите, поради што за нив не може да се применува Законот за облигациони односи, бидејќи во посочениот Закон на ниту едно место не се спомнува надоместот на нематеријална штета за воените инвалиди, а висината на надоместот за семејствата на загинатите е понижувачка.

Образложението кое Врховниот суд го заснова врз Законот за внатрешни работи, според кој овластените службени лица се должни работите од своја надлежност да ги вршат и кога нивното извршување е поврзано со опасност по нивниот живот е дискутабилно. Врховниот суд тврди дека полицајците како припадници на безбедносните сили се должни да се борат против актите на насилство или терор, поради што било неприфатливо стојалиштето на пониските судови, за претрпената штета да одговара државата! **Не е спорно дека полицајците се должни да се борат против "актите на насилство или терор"! Но, дали во 2001 г. во Македонија имаше само акти на насилство и терор и колкав беше нивниот обем?**

Поранешниот полициски генерал-мајор Стојанче Ангелов, штипјанец, е претседател на Здружението на припадниците на безбедносните сили "Достоинство", формирано со цел да се избори за нивните права и да го зачува нивното достоинство. На почетокот на 1996 г. од полицаец во СВР Штип станува припадник на Единицата за специјални задачи на МВР (подоцна наречена "Тигар") прво како полицаец, потоа како командир на одделение, а од април 1998 г. командир на вод. Во ноември 2000 г. поради професионални несогласувања со тогашниот командир е деградиран во водич на сектор во полициската станица Радуша. Во 2001 г. ден по нападот на тетовското Кале заминува во Тетово како командант во посебните единици, каде останува до крајот на мај 2001 г. Во периодот март-мај учествува во речиси сите полициски операции преземени во тетовскиот регион. На 25 мај 2001 г. е распореден на работно место заменик-командант на Единицата за специјални задачи "Тигар". Раководи и непосредно учествува во речиси сите борбени дејства на Единицата, сè до 23 јуни 2001 г. кога во борбите во Арачиново е тешко ранет. 17 дена по ранувањето тргнува на работа каде раководи со проектот "Биди Тигар" за прием на 150 нови специјалци. Во јануари 2002 г. е унапреден во чин генерал-мајор. Во ноември истата година, по промената на власта, е деградиран во помлад инспектор за кражби. И по промената на власта во 2006 г. сè уште се наоѓа на ова работно место.

Разговорот го водеше:
Жаклина МИТЕВСКА

ТЕЗНА КАМАТА ЗА

Убеден сум дека на наредните избори оние кои ќе гласаат за законот за пензии на припадниците на ОНА ќе сносат политичка одговорност.

КРВТА ШТО СЕ ПРОЛЕА ВО 2001 ГОДИНА

М

еја интервју

СТОЈАНЧЕ АНГЕЛОВ, ПОРАНЕШЕН ПОЛИЦИСКИ ГЕНЕРАЛ- МАЈОР

Што ни се случи во 2001 г.? Вие бевте директен учесник и многу добро знаете што се случуваше на теренот...

АНГЕЛОВ: Сè уште нема дефинитивен одговор на ова прашање. Неколку наши врвни воени теоретичари и аналитичари сметаат дека **во 2001 година во Република Македонија имаше војна. Други автори сметаат дека имавме субверзивна војна, трети - воена криза, воен конфликт, внатрешен вооружен конфликт, вооружен бунт... Албанскиот политички фактор тврди дека се водела борба за човекови права?! Единствено неспорно е дека во 2001 г. во Република Македонија имаше борбени дејства, иако формално-правно не беше прогласена воена состојба!** За жал, наместо самите ние, сега Хашкиот трибунал ќе биде тој кој ќе ни каже што ни се случи во 2001 г. Колку неговото толкување ќе биде блиску до вистината е друга работа.

На закани за тужби и Вие најавивте ваша тужба бидејќи, според законите за одбрана и за внатрешни работи, не сте биле должни да учествувате во борбени дејства затоа што не била прогласена воена состојба?

Единствениот грев на "киднапираните Македонци" им беше тоа што се Македонци!

АНГЕЛОВ: Според Законот за внатрешни работи, во услови на воена состојба работниците на Министерството се мобилизираат и се ангажираат за извршување борбени задачи. Законот за одбрана предвидува дека во воена состојба полицијата може да биде употребена за извршување борбени задачи како составен дел на Армијата. Претседателот на Република Македонија наредува употреба на полицијата за извршување борбени задачи во воена состојба.

Неспорно е дека во 2001 г. во Република Македонија имаше борбени дејства. Но, воена состојба не беше про-

гласена. Неспорно е дека овластените службени лица на МВР се должни работите од своја надлежност да ги вршат и кога нивното извршување е поврзано со опасност по нивниот живот, должни се да се борат против "актите на насилство или терор". **Но, не се должни да извршуваат борбени дејства доколку не е прогласена воена состојба! А сите загинати и ранети полицајци, загинале или се ранети во борбени дејства!** Колкава е можноста некој полицаец да биде повреден, да биде ранет или да загина вршејќи типично полициски работи? А колку пати се зголемува таа можност доколку полицаецот извршува борбени задачи?

Можат ли сега семејствата на инвалидите, па и на загиналите да ја вратат исплатената сума, дури да плаќаат и камата доколку не ги вратат парите во предвидениот рок. По сè изгледа, апсурдот оди и до таму семејствата да ѝ плаќаат на државата поради тоа што во 2001 г. загубиле најблизо...

АНГЕЛОВ: Сумите кои ги досудуваа судовите беа коректни според нашиот стандард. Во споредба со странските искуства беа мали. Најголем дел од припадниците на безбедносните сили кои учествуваа во вооружените дејства беа од средните или од пониските социјални слоеви. Парите кои ги имаат земено воените инвалиди и семејствата на загиналите се потрошени за враќање кредити, долгови во продавници, доградување или поправки на куќите итн. Не верувам дека било

Во Македонија сè уште нема јунак кој ќе ги изнесе злосторниците пред лицето на правдата!

кој воен инвалид или семејство на загинал може да ги врати тие пари. А кога на нив ќе се додаде и законската затезна камата се доаѓа до значително повисока сума, во некои случаи и повеќе од двојно. **Доколку парите бидат вратени државата ќе заработи од крвта на воените инвалиди и загиналите!**

За разлика од припадниците на ОНА, кои беа амнестирани и се најдоа во законодавниот дом, македонските безбедносни сили сè уште талкаат низ институциите на системот барајќи ја правдата...

АНГЕЛОВ: Ниту една Влада, почнувајќи од 2001 г. па сè до денес, не направи сериозни напори да им излезе во пресрет на нашите проблеми и барања. Затоа ние кои ја браневме оваа држава во 2001 г. одлучивме да го формираме Здружението на припадници на безбедносните сили "Достоинство". Здружението има повеќе од 3.000 членови, во 35 ограноци низ Македонија. Најголем број од нив се професионално вработени во АРМ (Воено воздухопловство, Единица за специјални намени "Волци", Прва механизирани пешадиска бригада "Шкорпиони", воени старешини и професионални војници) и МВР (Единица за специјални задачи "Тигар", Единица за брзо распоредување, Посебна полициска единица, Гранична полиција, униформирана полиција), како и припадници на резервниот армиски и полициски состав.

Наша цел е сите ние заедно да се избориме за нашите ос-

Убијци и мачители на Македонци парадираат во законодавниот дом и седат во пратеничките фотелји, додека министерот за внатрешни работи кој, согласно уставните и законските должности, само си ја бранеше сопствената држава, сега се наоѓа во затворот во Хаг!

новни права и да го зачуваме нашето борбено и човечко достоинство, кое некој упорно се обидува да ни го згази. Во тек е изработка на веб-страница на Здружението, а контактот е на е-маил адресата dostoinstvo_mk@yahoo.com

Според Вас, и Законот за посебни права на припадниците на безбедносните сили не ги задоволува основните ваши барања. Со собирање на 10.000 потписи ќе барате Собранието да донесе нов Закон...

АНГЕЛОВ: Причините поради кои ќе ја почнеме оваа иницијатива се слабостите на постојниот Закон за посебни права

на припадниците на безбедносните сили. **Во него за воените инвалиди не е предвиден надомест на нематеријална штета додека висината на надоместот за семејствата на загиналите е понижувачка. Со него, пред сè, се регулирани правата на воените инвалиди и на семејствата на загиналите, но не како што треба. Припадниците на безбедносните сили, кои не биле ранети или повредени, со овој Закон не се здобиваат со никакви права освен правото на бесплатно високо образование. Невработените припадници на безбедносните сили имаат право на предност при вработување во буџетските установи, но надлежните институции воопшто не ја почитуваат оваа одредба.**

За да избегнеме било каква партизација на Здружението, наместо нашите барања да ги доставиме до Владата, одлучивме самостојно да покренеме иницијатива за собирање на 10.000 потписи за предлагање за донесување измени и дополнување на постојниот Закон за посебни права. На овој начин нашите барања, преточени во законски текст, директно ќе ги доставиме до Собранието на Република Македонија. Пратениците од сите политички партии нека одлучат дали ќе гласаат за правата на оние кои ја бранеа државата во 2001 г. И сè тоа во период кога разврската на косовското прашање повторно ги разбуди големоалбанските апетити!

Кои се вашите барања? Што сакате да измените во постојниот Закон?

АНГЕЛОВ: Пред сè, сакаме да ја исправиме неправдата која ни ја нанесе Врховниот суд. **Во предлог-измените ќе воведеме надомест на нематеријална штета за воените инвалиди. Воедно ќе го зголемиме предвидениот надомест на нематеријална штета за семејствата на загиналите. Со сегашниот Закон семејствата на загиналите од 2001 г. имаат право на надомест од 40 просечни плати (околу 6.800 евра)!**

Ќе обезбедиме вработување на неопределено време за професионалните војници на АРМ и враќање на работа на поранешните професионални војници, припадници на безбедносните сили на РМ, на кои им истекол договорот за работа, а се учесници во вооружените дејства во 2001 г. и во мисии надвор од територијата на Република Македонија. Колку за појаснување, професионалните војници на АРМ по наполнети 38 години го губат правото на работа во Армијата и буквално остануваат на улица!

Ќе внесеме одредба со која припадниците на безбедносните сили ќе го задржат додатокот на плата по напуштањето на единиците со кои учествувале во вооружените дејства во 2001 г. Бараме само да го задржиме оној додаток на платата за кој се изборивме во 2001 г. Ништо повеќе.

СТОЈАНЧЕ АНГЕЛОВ, ПОРАНЕШЕН ПОЛИЦИСКИ ГЕНЕРАЛ-МАЈОР

Понатаму, со измените ќе внесеме ослободување од плаќање на придонесот за пензиско, инвалидско и здравствено осигурување на работодавачот, кој на неопределено време ќе вработи невработен припадник на безбедносните сили на РМ, учесник во вооружените дејства во 2001 г. На овој начин сакаме да ги стимулираме работодавачите, да им дадат вистинска предност при вработувањето на оние кои ја бранеа државата.

Бидејќи во 2001 г. изгубивме дел од нашето здравје, а веќе има и појава на т.н. посттравматско стресно растројство (виетнамски синдром) сметаме дека наше елементарно право е да бидеме ослободени од партиципација при користење здравствени услуги, како и да можеме да се пензионираме 5 години порано од предвиденото.

Зошто во 2001 година го изгубивме конфликтот? Зошто секоја успешна акција по нечија наредба беше прекинувана? Безбедносните сили беа на врвот на професионалноста, но зошто потфрлија политичарите?

АНГЕЛОВ: Како непосреден учесник, убеден сум дека вооружените екстремистички и паравоени групации, и покрај нивната бројност, војнички можевме да ги поразиме релативно брзо, без посериозни проблеми и загуби. Особено на почетокот и во првите фази од вооружените дејства. Тоа што нашиот политички врв покажа крајна нерешителност и меѓусебна нетрпеливост е сосема друга работа. Нему му беше поважно да го спроведе тоа што ќе го наложи меѓународниот фактор, отколку да ги заштити

Во 2001 г. не изгубија припадниците на безбедносните сили. Изгуби државниот врв.

интересите на македонскиот народ и држава. Државниот врв дозволи НАТО структурите, кои активно го помагаа УЧК на Косово, да ни ја креираат одбраната, да ни забранат да се браниме и да ни кажат колку да се браниме! Кога нам ни се ограничуваше употребата на борбените средства со барањата за пропорционална употреба на сила, повеќе од јасно е дека ѝ се помагаше на другата страна!

Македонија како држава навистина изгуби. Македонскиот народ од 2001 г. наваму не може сам да одлучува за сопствената иднина. Мора да преговара, да моли и да се пазари со албанското малцинство за да се избори за нешто свое, национално и државно. Донесувањето важни закони и други акти секогаш може да биде стопирано од албанското малцинство.

Но, ќе повторам, не изгубија припадниците на безбедносните сили. Изгуби државниот врв. Вооружените дејства завршија предвреме и имаа нелогичен и неприроден крај. Но, иако албанските екстремисти реализираа дел од своите барања не значи и дека победија. Мене никој не може да ме убеди дека тие се бореа за човекови права. Во Македонија се повторуваше косовското сценарио. Нивна крајна цел беше отцепување на дел од територијата на Република Ма-

Какви борци за човекови права?! Во Македонија се повторуваше косовското сценарио. Крајна цел им беше отцепување на дел од територијата на Македонија.

кедонија. Во тоа не успеаја, не можеа ниту можат да успеат! Кога им згусти, со помош на меѓународниот фактор издејствуваа неприроден прекин на вооружените дејства и се задоволија со реализирањето на дел од нивните барања.

Веќе 7 години случајот со "киднапираните Македонци" нема судска разрешница ниту, пак, се дознаа виновниците за Карпалак, Вејце, Љуботен... Во пресрет на враќањето на четирите хашки случаи, семејствата на "киднапираните Македонци" бараат симнување на имунитетот на пратениците обвинети за злосторства...

Имате ли податоци што навистина направи оваа држава за семејствата на загинатите бранители? Освен, новогодишните и божикните ручеци на кои се повикуваат децата на загинатите бранители, дали државата целосно си ја исполнува обврската да се грижи за овие семејства?

АНГЕЛОВ: Токму така како што кажавте. Семејствата на загинатите се заборавени и оставени се сами на себе. Од МВР и од АРМ добија само бесплатен погреб и надомест од 40 просечни плати. Дел од нив добија и станови под закуп. Меѓутоа, поради разни причини кај нив постои огромно незадоволство. Речиси за сите загинати припадници на т.н. ОНА се подигнати споменици, по нив се именувани улици итн. Тоа не е случај со нашите загинати. Во Скопје, со тешка мака се издејствува изградба на централен споменик за загинатите, но наместо да биде во центарот на градот, на плоштадот, тој е изграден 10 километри подалеку, во населбата Горче Петров.

ално ние не остваруваме ниту едно право, освен право на бесплатно високо образование, така што можеме да останеме изиграни. Доколку Владата или Собранието одлучи да им излезе во пресрет на барањата на ОНА, **ние како Здружение нема да се мешаме во нивната одлука или закон, но убеден сум дека на наредните избори оние кои ќе гласаат за овој закон ќе снесат политичка одговорност.**

Искуството покажа дека на секоја акција на полицијата, за жал, Албанците реагираат со закани, одбиваат соработка со институциите на системот. Колку се реални нивните закани за дестабилизација на земјата?

АНГЕЛОВ: Во Република Македонија сè се менува доколку лицето кон кое интервенирала полицијата е Албанец. Веднаш следат поплаки до меѓународната заедница, тужби за пречекорување на овластувањата и бруталност на полицијата, забрани за влез на полицијата во некое населено место итн. Зачестени се и заканите упатени кон полицијата. Доколку исти такви мерки се преземат кон Македонец, тогаш сè е в ред.

АНГЕЛОВ: Македонија навистина ја направија земја на апсурди. Оние кои ја бранеа својата држава се обвинети за воени злосторства, а убијците и разбојниците (барем така ги нарекуваше тогашниот генерален секретар на НАТО, Џорџ Робертсон), станаа пратеници и министри. Албанскиот екстремист обвинет за воено злосторство стана министер во Владата, а истиот тој, цело Куманово, среде лето, го остави без вода за пиење. Убијци и мачители на Македонци парадираат во законодавниот дом и седат во пратеничките фотелји, додека министерот за внатрешни работи кој, согласно уставните и законските должности, само си ја бранеше сопствената држава, сега се наоѓа во затворот во Хаг! По неколку децении деталите ќе бидат заборавени! Единствено ќе остане запомнето дека Македонците се тие кои го тероризирале и го малтретирале недоволното и мирно албанско население! Затоа што ниеден Албанец нема да одговара за злосторствата кои ги извршил, а од кои на нормален човек му се крева косата на главата! **Дури и да бидат вратени четирите хашки случаи, во Македонија сè**

Овластените службени лица на МВР се должни работите од своја надлежност да ги вршат и кога нивното извршување е поврзано со опасност по нивниот живот, должни се да се борат против "актите на насилство или терор". Но, не се должни да извршуваат борбени дејства доколку не е прогласена воена состојба! А сите загинати и ранети полицијци, загинале или се ранети во борбени дејства!

уште нема јунак кој ќе ги изнесе злосторниците пред лицето на правдата!

Какви киднапирани Македонци? Како може денес, 7 години подоцна, да зборуваме за киднапирање? Убеден сум дека по сверско мачење и изживување сурово и бездушно се ликвидирани! Тоа ли се борци за човекови права? Дали нормален човек може да изврши такво монструозно злосторство?! Ниту знаеме каде се нивните тела! Единствениот грев им беше тоа што се Македонци!

Што доколку Собранието донесе закон за пензии за ОНА?

АНГЕЛОВ: Убеден сум дека Владата ќе биде притисната од меѓународната заедница да им излезе во пресрет на барањата на ветераните на ОНА. Трагедијата ќе биде во тоа што нам ќе ни кажат дека ние имаме Закон за посебни права, со кој ре-

Но, колку и да си придаваат на значење, домашните албански екстремисти, со вообичаената голема логистика од надвор можат да предизвикаат дестабилизација на Република Македонија, но не можат сериозно да ја загрозат нејзината државност и геополитичката целина. **Во 2001 г. ја научивме лекцијата и мислам дека како држава нема да дозволиме да ни се повторат истите грешки.** Сега сме многу поподготвени, подобро обучени и опремени, постојните специјални единици се проширени и формирани се нови.

Дестабилизацијата може да пристигне од север. Развојот на настаните околу статусот на Косово е во директна релација со безбедносната состојба во Македонија. Аналитичарите тврдат дека без разлика кое сценарио ќе се реализира, регионот го очекува безбедносна нестабилност. Македонија треба подготвено да се соочи со таква опасност. Ниту еден ризик, независно колку и да ни изгледа мал, не смеаме да го потцениме.

Иако Ви е повредено достоинството дали повторно би ја бранеле татковината ако треба?

АНГЕЛОВ: Најголем дел од припадниците на безбедносните сили се огорчени од тоа што се случи во Македонија по завршувањето на вооружените дејства. Некои се бесни поради ситуацијата во која се најдоа, но уште побесни се поради ситуацијата во која се најде државата која ја бранеа! Но, **кога на Република Македонија повторно би ѝ се закланила опасност, убеден сум дека сите ние ќе ја потиснеме огорченоста и бесот и повторно ќе застанеме во нејзина одбрана!**